

Vlaams
Parlement

ingediend op **460** (2014-2015) – Nr. 3
6 november 2015 (2015-2016)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Herman Wynants

over de nota van de Vlaamse Regering

ingediend door minister Philippe Muyters

over een nieuw decreet
voor de georganiseerde sportsector

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Ann Soete, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Herman Wynants;

Caroline Bastiaens, Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Kathleen Krekels, Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Manuela Van Werde, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Tine Soens, Freya Van den Bossche;

Imade Annouri.

Documenten in het dossier:

460 (2014-2015) – Nr. 1: Nota van de Vlaamse Regering

– Nr. 2: Verslag van de hoorzitting

INHOUD

I. Toelichting	4
II. Bespreking.....	4
1. Vragen en opmerkingen van de commissie.....	4
2. Antwoorden van minister Philippe Muyters	8
3. Replieken.....	9
Gebruikte afkortingen	11

Op woensdag 14 oktober 2015 besprak de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media de nota van de Vlaamse Regering, ingediend door minister Philippe Muyters, over een nieuw decreet voor de georganiseerde sportsector.

De commissie had aan deze nota op donderdag 24 september 2015 al een hoorzitting gewijd (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 460/2).

I. Toelichting

Minister *Philippe Muyters* verwijst naar de schriftelijke toelichting bij de nota.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de commissie

Hoewel Groen achter de principes van het geplande decreet staat, zoals minder structuren, rationalisering, efficiëntie, eenheid, transparantie, schaalvergroting, kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren, en meer autonomie, maakt *Imade Annouri* kanttekeningen bij de voorliggende nota.

Om te beginnen kwam de nota tot stand zonder veel overleg. Voorts vreest het commissielid dat de recreatieve sporter in de verdrukking komt.

In de sportwereld bestaat vandaag absoluut geen eensgezindheid over wat voorligt. De hoorzitting maakte de onduidelijkheid alleen maar groter. Zolang die niet is opgehelderd, kan de Groenfractie een ontwerp op basis van deze nota niet goedkeuren.

De spreker wil garanties dat de recreatieve sport niet wordt opgeslokt door een professionele, competitieve logica. Hoe garanderen dat de eigenheid van de recreatieve sport, die goedkoper en toegankelijker is, niet verloren gaat? Wordt daarover bijkomend overlegd met de federaties, waartussen de verschillen tijdens de hoorzitting veeleer fundamenteel dan verzoenbaar leken?

Een andere bedenking is dat in sommige sporten, zoals wielrennen of atletiek, de combinatie van competitie en recreatie geen schaalvoordeel biedt.

Voorts wijst *Imade Annouri* op het gevaar op monopolies, dat kan worden vermeden door te kiezen voor samenwerking in de plaats van fusie. Zonder concurrentie staat er geen rem meer op prijsverhogingen en komt de dienstverlening in gevaar. Zijn geen controle-instanties nodig om dat risico in te dammen?

Ook de keuze tussen uni- en multisportfederaties, die respectievelijk tot expertise- en focusverlies kan leiden, zorgt voor twijfels. Hoe ziet de minister hun samenstelling?

Vervolgens peilt het lid naar het totale subsidiebedrag. In dat verband wijst hij op de interessante cijfers die professor Scheerder in de hoorzitting aanbracht over de te lage financiering van de recreatieve sportfederaties. Vanwaar het verschil, dat haaks staat op het groeiende maatschappelijke belang van recreatieve sport?

Voor Groen moet het nieuwe decreet ervoor zorgen dat uni- en multisportfederaties niet verder uit elkaar groeien.

Hoe garandeert de minister in de praktijk de gelijkwaardigheid binnen één unisportfederatie, zowel wat de rol van de recreatieve federaties als het aanbod betreft?

Wil de minister meer efficiëntie bereiken door minder geld in te zetten of door rationalisering?

De plannen van de minister zijn niet afgestemd op de feitelijke sportpraktijk in de samenleving, waarin slechts 0,1 percent aan topsport doet en 5 percent aan harde, prestatiegerichte competitie. Het afstralingseffect van topsport is ook nooit aangetoond. Het veroorzaakt hooguit tijdelijke pieken.

Ook vraagt de spreker opheldering bij het ongenoegen van vele federaties over de totstandkoming van de tekst. Ze staan niet allemaal achter het gunstige advies van de VSF, bleek op het einde van de hoorzitting. Is de minister zich ervan bewust dat dat advies niet op consensus berust?

Imade Annouri pleit om te werken in de richting van doorgedreven samenwerking tussen recreatieve en unisportfederaties: onderling en met elkaar, en gestimuleerd met een decretale bonus. Hij erkent dat kwaliteitsvolle ondersteuning van clubs en sporters een voldoende stevig kader vereist. Een federatie moet meer dan twee medewerkers hebben. Daarnaast zou men kunnen werken met twee omvattende unisportfederaties, een professionele en een recreatieve. Op die manier kan men efficiëntie en de andere uitgangspunten behouden zonder verdringing te organiseren. En waarom niet denken in clusters van sporten?

In elk geval zijn gedwongen fusies uit den boze zonder garanties dat de recreatieve werking kan behouden blijven. Het geplande decreet is wat dat betreft, niet evenwichtig en geeft aan wie al veel heeft.

Het lid wil af van de eenzijdige focus op prestatie, competitie en winnen. Beter dan zich te richten op internationaal succes moet men sport breed en lokaal organiseren, met aandacht voor het sociale aspect en de gezondheidsbevordering. Groen pleit in dat verband voor de promotie van levenslange sport. Naast topsport blijft het model voor breedtesport veel te vaag. Waarom stelt de Vlaamse overheid geen eisen op het vlak van vernieuwing, verbreding en creativiteit? Waarom zijn laagdrempelige initiatieven facultatief?

Tot slot is het ontbrekende streven naar meer jongeren en vrouwen op belangrijke functies een gemiste kans. Meer differentiatie is dringend nodig.

Imade Annouri roept de minister op zijn model te heroverwegen, in samenspraak met experts, opdat recreatiesport niet in het gedrang komt.

Joris Poschet vertolkt de indruk van de CD&V-fractie dat de nota soms meer overhelt naar het middel van de rationalisering dan naar het doel om zoveel mogelijk Vlamingen sport te laten beoefenen. Het is niet duidelijk of de federaties in het model als uitvoerende actoren of als partners worden gezien.

Biedt de minister voldoende garanties aan levenslang sporten, sport voor allen, professionalisering van de federaties en samenwerking?

Amper de helft van de Vlamingen sport in clubverband. Tijdens de hoorzitting werd tegengesproken dat internationale topsport de sportbeoefening bevordert. De CD&V vindt dan ook dat het beleid meer op sport voor allen dan op topatleten moet focussen. Vele mensen vinden gezond blijven en gezellig samenzijn belangrijk. Hoe zal het geplande decreet ervoor zorgen dat federaties en clubs meer aansluiting vinden bij die behoefte? Hoe komt de minister concreet tegemoet aan de door Deloitte aanbevolen 'shared services'?

Ook de CD&V-fractie wil een einde zien aan het 'open end' karakter van de bestaande regeling. Het is nodig te kijken wat tegenover de subsidies staat.

Verminderen of zelfs afschaffen van structuren is echter geen zaligmakende oplossing. De CD&V vreest voor kwaliteitsverlies en verschraling, een vrees die wordt bevorderd door de schaarste aan cijfergegevens, die simulaties bemoeilijkt. Garandeert de nota effectieve rationalisering? Waarborgt dit beleid dat sport betaalbaar blijft?

Van fusies is de meerwaarde niet wetenschappelijk aangetoond.

De visie van de CD&V draait rond participatie, gezondheidsbevordering en gemeenschapsvorming. Is er een wetenschappelijke basis voor de reductie tot één federatie per sport? Wat met de versnippering binnen een sporttak? Welke zal men kiezen, de internationaal erkende of die met de meeste leden? Wat als federaties weigeren mee te doen en zichzelf nog liever opheffen?

Joris Poschet stelt dat specialisatie juist de rijkdom van het landschap uitmaakt en voor kostenefficiëntie zorgt. Hij wijst ook op het risico van monopolies, en op de kans dat de sterkste partij dan de voorwaarden kan opleggen. Het is ook contradictorisch dat grote, recreatieve unisportfederaties moeten verdwijnen, terwijl kleine unisportfederaties overeind blijven en er daarvan zelfs nieuwe kunnen bijkomen. Waarom geen incentives om de administratieve ondersteuning van minifederaties te groeperen?

Er is ook grote onrust over de concurrentie in de ledenwerving, die het gevolg kan zijn van de subsidienormen voor multisportfederaties. Wat denkt de minister over het Finse model van expertisebundeling? Welke visie schuilt achter het blijvende onderscheid tussen olympische en andere sporten?

Uit het jammerlijke VSF-schouwspel tijdens de hoorzitting moet de les worden getrokken dat zij haar leden voldoende moet informeren en consulteren, en een plek hoort te geven aan minderheidsstandpunten, zeker als die grote groepen vertegenwoordigen.

De CD&V is voorstander van enveloppefinanciering en beheersovereenkomsten, met indicatoren die gelden voor alle federaties. Waarom is innovatie geen basisopdracht? Waarom mogen unisportfederaties geen sportkampen aanbieden? Waarom is interculturaliseren als opdracht weggefallen?

Rob Beenders vraagt zich af of de minister, die toch altijd naar consensus zoekt, zelf wel achter de nota staat. Ook de door hem bestelde studies, die tijdens de hoorzitting werden voorgesteld, vragen veeleer om intensieve samenwerking dan verplichte fusie. Daar komt nog de ongerustheid en frustratie in de sportsector bij. De VSF mailt aan haar leden dat de minister tijdens overleg na de hoorzitting bevestigt dat het ontwerp van decreet volledig binnen de principes van de nota zal geschreven worden, dat de datum van inwerkingtreding behouden blijft en dat wie er niet aan voldoet, buiten de subsidie zal vallen. En dat terwijl de nota nog volop in bespreking is. De spreker betreurt dat en pleit ervoor dat men eerst op zoek gaat naar een draagvlak. Op die voorwaarde wil de sp.a meewerken aan de noodzakelijke hervorming van het landschap. Eenvormigheid mag niet tot juist meer versnippering leiden, waarschuwt de spreker.

Hoe gaat de minister om met de conclusies van de studies, die veeleer neigen naar samenwerking dan verplichte fusies, en met het risico op belangenvermenging in de raden van bestuur van grote federaties, zoals Deloitte signaleert? Wat onderneemt hij om de onrust weg te nemen?

Volgens *Lionel Bajart* belooft de hervorming in de praktijk niet eenvoudig te worden, ook al lijkt één federatie per sporttak op papier een goed idee. Iedereen

is het ermee eens dat de individuele sporter – die voor de Open Vld het uitgangspunt vormt – niet het slachtoffer mag worden.

Federaties ziet Lionel Bajart als de schakel tussen overheid en sportclubs. Als de federatiepuzzel goed wordt gelegd, zal het landschap meer sporters aantrekken. Het nieuwe decreet moet voor de liberale fractie inzetten op efficiëntie in kostenstructuur, subsidiëring en werking, transparantie, rationalisatie van taken en geldstromen, administratieve vereenvoudiging en duidelijkheid voor de sporter. De overheid moet vertrouwen geven aan autonome federaties en slechts bij mistoestanden ingrijpen.

De subsidiëring mag niet enkel door het ledenaantal worden bepaald, maar het zwaartepunt moet juist bij de kwalitatieve werking liggen, met een aanvulling voor de capaciteitsproblemen van grotere federaties. Als belangrijkste indicatoren noemt het lid de tevredenheid van de sporter, de kwaliteit van het aanbod en een beleid dat aanzet tot participatie en betrokkenheid van doelgroepen. De federaties moeten zich ook inzetten om eigen werkingsmiddelen te genereren.

In de opleidingen ziet de Open Vld een centrale rol voor de Vlaamse Trainers-school, die een algemene opleiding aanbiedt, aangevuld door een specifieke bij de federaties. Complementair kan coachingexpertise uit de privésector betrokken worden.

Een aparte G-sportfederatie is nodig als overkoepelend orgaan. Categorisering als klassieke federatie is niet wenselijk. Dat orgaan moet zowel een organisator als een aanspreekpunt zijn. De opname van het steunpunt in deze organisatie is noodzakelijk. Zij moet goed samenwerken, bij de deling van infrastructuur bijvoorbeeld.

Sport moet verbinden, niet verdelen. Sport heeft ook geen taal. Daarom vraagt de Open Vld Brussel op te nemen als zesde regio. Het zou een flagrante fout zijn om van Brusselse sportclubs te eisen dat ze alleen in het Nederlands communiceren.

Federaties moeten hun clubs aanzetten tot een beleid dat diversiteit omarmt en participatiekansen geeft aan doelgroepen.

Peter Wouters spreekt het gebrek aan transparantie tegen. De nota wordt toch besproken?

Het lid wijst erop dat slechts een heel beperkt deel van de sporters wordt betaald. Alle anderen zijn recreanten.

Voorts zullen federaties die naar een unisportfederatie gaan, hun expertise niet laten verloren gaan, maar meenemen. De minister heeft verzekerd dat het bestaande aanbod van federaties zeker behouden blijft. Er bestaan ook goede huwelijken.

Voor Peter Wouters moeten sporter en sportclub centraal staan in de hervorming.

Herman Wynants bevestigt dat de N-VA-fractie de keuzes van de minister steunt. De minister heeft enorm veel mensen geraadpleegd voor hij zijn nota schreef.

Er wordt voor gekozen om sporter en sportclub centraal te stellen. Iedereen moet levenslang kunnen sporten van A tot Z, waarbij topsport slechts een facultatieve opdracht is.

Herman Wynants wijst erop dat men er ook in de economie naar streeft samen dingen te doen met het oog op de betaalbaarheid, maar onderstreept dat niemand daartoe wordt verplicht.

In een reactie op een opmerking van Imade Annouri spreekt *Marius Meremans* tegen dat Wielerbond Vlaanderen alleen gericht is op competitie en niet zou bezig zijn met recreatie. Hij baseert zich op de website van die bond.

2. Antwoorden van minister Philippe Muyters

Minister *Philippe Muyters* legt uit dat zijn nota, die de verder uit te werken principes bevat, een draagvlak heeft binnen de regering en daarbuiten. Hij neemt de vandaag geformuleerde opmerkingen mee en belooft erover na te denken bij de voorbereiding van het ontwerp van decreet, waarvan hij tevreden is dat iedereen het wenst.

De minister denkt vanuit de klant: de sporter en de club, niet de federatie. Die laatste is er om de eersten te faciliteren, niet andersom. Toch is overkoepeling nodig voor de organisatie van een kwalitatief sterk sportaanbod voor zoveel mogelijk mensen, gaande van breedte- tot topsport. Minister Muyters spreekt nadrukkelijk tegen dat het alleen om dat laatste te doen is.

De vraag is vervolgens hoe dat nagestreefde doel het best kan worden bereikt, met welke structuren. Hierbij onderstreept de minister dat de voorwaarden alleen gelden voor structuren die belastinggeld willen krijgen. Alleen dan legt de overheid eisen van rationaliteit en efficiëntie op. Die subsidies impliceren ook respect voor de taal van Vlaanderen. Voor Brussel verwijst hij voorts naar zijn eerdere antwoord op een vraag om uitleg.

De minister herinnert aan de SWOT-analyse die de federaties zelf in 2012 hebben gemaakt, gevolgd door drie overlegondes en twee studies. Vervolgens kreeg hij in het parlement de vraag wanneer hij daar eindelijk iets mee zou doen. Nu zegt men weer dat te weinig tijd wordt uitgetrokken.

Minister Muyters betwist de voorstelling dat hij de recreatieve sporter zou laten verdwijnen. Dat zal niet gebeuren, verklaart hij uitdrukkelijk. De bedoeling is integendeel zoveel mogelijk mensen aan sport te laten doen.

Wel roepen veranderingsprocessen weerstand op, omdat iedereen naar zijn structuur en niet naar het doel kijkt. Het zou ook wel kunnen dat sommigen het gevoel hebben dat de autonomie waarmee ze thans met belastinggeld kunnen omspringen, wat aan banden zal worden gelegd.

Minister Muyters wil niet dat de eigenheid van federaties met hun waarden en normen verloren gaat. De verwachtingen zullen, naast het decretaal opgelegde aanbod van A tot Z, worden vastgelegd in beheersovereenkomsten, waarin ook eigenheid aan bod zal komen. Het sluitstuk is dan de controle door Sport Vlaanderen of Bloso.

Een facultatieve opdracht is een mogelijkheid om geld door te sluizen naar de clubs en niet de federaties, zoals bijvoorbeeld voor jongerenwerking. De minister stelt duidelijk dat het niet gaat om een besparing: de federaties zullen niet minder middelen ontvangen dan op basis van de huidige regeling. Een lid blijft een lid.

Hij heeft begrepen dat de professoren op de hoorzitting niet zozeer hun studies hebben voorgesteld als een mening hebben gegeven. Beide komen niet altijd

overeen. Het Nederlandse voorbeeld wordt in de studie als efficiënt en performant voorgesteld, wat minder naar voren kwam tijdens de hoorzitting.

Wat de concurrentie betreft, wijst minister Muyters erop dat niet de federaties maar de clubs het lidgeld bepalen. De bijdragen van de clubs aan de federaties zijn zeer beperkt. De minister is ervan overtuigd dat aan sporters en clubs een aanbod van hogere kwaliteit kan geboden worden door een groter geheel.

Hij voelt zich helemaal niet verantwoordelijk voor de inhoud van het VSF-advies, waarvan hij wel onderstreept dat het volgens de geldende procedure tot stand is gekomen.

Het advies van de Sportraad is trouwens heel positief.

Als er iets verandert, ontstaat altijd hier of daar onrust.

Tot slot spreekt de minister zijn waardering uit over de vruchtbare werkzaamheden van het parlement.

3. Replieken

Wat de werkzaamheden van het parlement betreft, treedt *Imade Annouri* de minister bij. Hij blijft er echter bij dat er duidelijkheid moet komen over de elkaar tegensprekende verklaringen over het VSF-advies.

Het commissielid heeft niet bedoeld dat de Wielerbond geen recreatiesport beoogt, maar wilde er wel op wijzen dat dit onderdeel daar relatief erg klein is en de expertise bijgevolg evenzeer.

Hij is het ermee eens dat eerst de doelen moeten worden bepaald en vervolgens de structuren daarop afgestemd. Ook *Imade Annouri* wil niet te allen prijze het hachje van een organisatie redden. Voor hem gaat het over de recreatieve sporter. Hoe men de verdringing van die sporter zal voorkomen, blijft vaag in de nota. Vandaar de terughoudendheid.

Het lid erkent dat federaties niet worden verplicht om in te stappen, maar hun subsidies hangen er wel van af.

In Nederland is de voorgeschiedenis heel anders.

Joris Poschet is blij met de waardering van het commissiewerk en dat de opmerkingen worden meegenomen. Een zo breed mogelijk draagvlak is nodig. Hij onderstreept nogmaals dat zijn fractie bekommerd is over de mogelijke verschraling en haar gevolgen voor het aantal mensen dat aan sport doet. Verder heeft de federatie wel degelijk een sturende rol in de bepaling van het lidgeld en kan ze bijvoorbeeld een maximum opleggen of dat juist optrekken als ze geen concurrentie heeft.

Moet een recreatieve multisportfederatie als geheel verschillende sporttakken aanbieden of moet elke club dat doen?

Het lid suggereert tot slot om efficiëntie te winnen door het stimuleren van de samenwerking in de backoffice. Ruime consultatie is wenselijk.

Rob Beenders erkent dat de minister niet verantwoordelijk is voor het VSF-advies maar hij is dat wel voor de gesprekken op zijn kabinet. Enige verduidelijking over de genoemde mail is nodig, aangezien die in tegenspraak is met wat de minister zopas in de commissie zei.

Het lid dringt aan op een initiatief om de rust terug te brengen. In dat verband waardeert hij de steun van CD&V aan de uitnodiging van de minister op het aan de gang zijnde gesprek.

Belastinggeld moet inderdaad efficiënt worden ingezet, maar in de nota staat niets om in te gaan tegen de volgens Deloitte bestaande belangenvermenging bij grote federaties. Beenders suggereert om het model van BX Brussels ter inspiratie te bekijken.

Lionel Bajart wil weten wat de minister van plan is met de verschillende voetbaltakken.

Peter Wouters wijst erop dat ook recreanten hun wedstrijd willen winnen.

Minister *Philippe Muyters* treedt bij dat het verschil tussen de waarden en normen van clubs belangrijk is. Dat hangt inderdaad niet af van de federatie. Hij verzekert verder dat de verschillende takken moeten worden aangeboden door de federatie, niet door elke club.

Hij wil niemand de indruk geven dat hij wil voortgaan met het oude decreet. De indruk dat er een fundamentele wijziging komt, is juist. Wel is de nota slechts een basis, die nog moet worden uitgewerkt.

Tot slot is voetbal in zijn verschillende vormen één sporttak, ook internationaal.

Bart CARON,
voorzitter

Herman WYNANTS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

Bloso	Agentschap voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie
G-sport	gehandicaptensport
SWOT	strengths, weaknesses, opportunities, threats
VSF	Vlaamse Sportfederatie